

матеріалу з математики, біології, фізики та хімії.

У цьому навчальному році у нашому університеті розпочалась підготовка іноземних громадян до вступу у вищі навчальні заклади України українською мовою. Ми зіткнулися з низкою проблем з вивчення української мови, зокрема аспекту «науковий стиль мовлення». По-перше, іноземні громадяни знаходяться у російськомовному середовищі, по-друге, немає підручника з вивчення мови спеціальності медико-біологічного напрямку. Тому, готуючись до викладання предметів українською мовою, викладачі Центру підготовки іноземних громадян провели велику роботу з підготовки матеріалів для навчального процесу, у томі числі матеріалів з мови спеціальності. Наша практика свідчить, що чим більше часу відводиться на вивчення мови майбутньої спеціальності, тим успішніше іноземний студент оволодіває загальнотеоретичними дисциплінами на довузівському етапі.

Вважаємо, що актуальним на даному етапі є створення посібників з української фахової мови, узагальнення досвіду роботи з іноземними студентами на довузівському етапі, видання довідників, рекомендацій з викладання фахової мови. Звичайно, кожен вищий навчальний заклад прагне створити підручник з урахуванням навчально-методичних потреб. Можливо, варто створювати уніфіковані підручники професійного спрямування нового покоління, розробляти підручники й посібники зі спеціальних дисциплін українською мовою.

У Центрі підготовки іноземних громадян нашого університету є спроба створення посібника «Навчальні завдання з мови спеціальності», який послідовно продовжує початково-предметний курс та скоординований з першими темами загальнотеоретичних предметів, що значно полегшує сприймання загальнотеоретичних дисциплін.

Викладений матеріал у посібнику подається за ситуативно-тематичним принципом, пропонуються лексико-граматичні конструкції, які вживаються для визначення предмету, для характеристики складу речовини, характеристики процесу, перебігу реакції тощо.

Знайомство з мовою спеціальності іноземні студенти розпочинають на п'ятому тижні (початково-предметний курс), а на дев'ятому тижні приступають до вивчення матеріалів посібника «Навчальні завдання з мови спеціальності». Звичайно, за вісім тижнів студенти ще не мають необхідного лексичного та граматичного мінімуму з української мови. Усі ці чинники спонукають нас шукати нові форми і методи навчання іноземних учнів для оптимізації навчального процесу на довузівському етапі, що особливо важливо у зв'язку з приєднанням України до Європейського освітнього простору.

Валерія Ковальова, Олена Чумакова

Одеський національний політехнічний університет, Одеса, Україна

СУЧАСНИЙ УЧБОВИЙ МОВНИЙ КОМПЛЕКС ЯКОСНОВА ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Valeria Koval'ova, Olena Chumakova

Odessa national polytechnical university, Odessa, Ukraine

MODERN LEARNING LANGUAGE COMPLEX AS THE BASIC OF EDUCATIONAL PROCESS INTENSIFICATION

Сучасні умови розвитку початкового навчання іноземних громадян в Україні вимагають перегляду традиційних моделей як організації учбового процесу, так і його фактичного змісту [1].

Початковий етап навчання є найважливішим періодом у навчанні нерідній мови, бо саме у цей період формуються базові знання фонетичної та граматичної систем. Незважаючи на великі навантаження, значні масиви інформації, які необхідно засвоїти, саме початковий етап вивчення мови характеризується найбільшим інтересом і максимальною активністю студентів. Реальні потреби життя в новому мовному середовищі представляють мотиваційну складову компетенцій, що формуються в процесі навчання у іноземних учнів. Ми вважаємо, що створення нового мовного комплексу, який відповідатиме сучасним завданням і можливостям учбового процесу, дозволить його значно інтенсифікувати, зробити доступнішим для слухачів і як результат - прискорити темпи формування мовленнєвих і мовних навичок, а отже, створити передумови для подальшого успішного навчання іноземних студентів в вузах України.

Однією з причин, яка обумовлює необхідність процесу інтенсифікації, є існуюча практика прийому іноземних студентів, яка припускає наявність груп неодночасного початку навчання, а також наявність груп, що формуються впродовж декількох тижнів. Ця ситуація вимагає, в першому випадку, скорочення учбового матеріалу для деяких груп і прискорення темпів навчання для них, а в другому, навпаки, уповільнення подання учбового матеріалу в очікуванні остаточної комплектації учбової групи. У обох випадках виникає необхідність виключення ряду учбових тем, що призводить до втрати якості навчання [2].

Учбовий мовний комплекс, що розробляється на кафедрі лінгводидактики Інституту підготовки іноземних громадян ОНПУ, дозволить представити навчальний матеріал у стислому виді, акцентуючи увагу студентів на ключових моментах водно-фонетичного і лексико-граматичного курсу. Ключовим при створенні комплексу постає принцип не послідовного, а паралельного подання матеріалу, що дозволить повноцінно наповнити учбовий простір, приведе до усвідомленого і ефективного оволодіння фонетичною та граматичною

системами. А в результаті - до формування у студентів ключових компетенцій. Причому як об'єм подібного роду компетенцій, так і рівень їх сформованості мають бути співвідношуваними в групах, незалежно від термінів початку учбового процесу.

Найбільш важливими принципами організації матеріалу в новому учбовому мовному комплексі є принципи комплексності, збалансованості і відкритості. Під комплексністю розуміється реалізація комунікативних принципів навчання мові і взаємозв'язане навчання усім видам мовленнєвої діяльності. Принцип збалансованості вимагає відповідності рівня інформаційній насиченості кожного конкретного уроку рівню можливостей сприйняття слухачів, що дозволить зняти неминучі труднощі, які виникають при оволодінні новою мовною системою в стислі терміни.

Створення учбового комплексу передбачає розробку взаємодоповнюючих компонентів-сателітів (книга для студента, робочий зошит, словник, аудіо-додатки та таке ін.). Кількість сателітів до базового підручника не обмежується, вона залежить від потреб слухачів. У цьому проявляється принцип відкритості. На цей період комплекс вже включає підручник для студента, робочий зошит, граматичний зошит, матеріали для викладача.

Сучасний етап розвитку інформаційних технологій дозволяє впроваджувати інноваційні інтерактивні методи навчання. У нашому комплексі вони будуть представлені електронним ілюстрованим словником, аудіо-додатками, лексичним тренажером, граматичним тренажером, різними типами тестів. Можливість роботи як з надрукованим підручником, так і з його електронними додатками (наприклад, у комп'ютері або в мобільному телефоні) розширює сфери доступу до учбових матеріалів. Подібного роду взаємодія надрукованих та електронних дидактичних засобів дозволить інтенсифікувати процес навчання.

Комплекс, що створюється, відображає сучасний стан підходів до навчання іноземної мови. Передбачається, що поступово він стане частиною єдиного інформаційного освітнього середовища для мовної підготовки іноземних слухачів. Його використання буде сприяти підвищенню мотивації учнів і оптимізації навчального процесу в цілому.

Список використаної літератури

- 1.Нагайцева Н. И. Учебник "Начало" как реализация замысла создания учебника РКИ непрерывного цикла обучения [Электронный ресурс] / Н.И. Нагайцева. – Режим доступа: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/20666>
- 2.Ковальова В.М., Чумакова О.А. Гнучка модель навчання як форма реалізації компетентнісного підходу/ В.М.Ковальова, О.А.Чумакова / Мова, історія, культура у лінгвокомунікативному просторі: збірник наукових праць / [упор. Л. В. Біденко]. – Суми: Сумський державний університет, 2017. – Вип. 4. – С. 205-212.